

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของ ปัญหา

ทุกวันนี้การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งของมนุษยโลก เพราะเป็นสิ่งจรรโลงสันติภาพของโลกและทำให้โลกของเราก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง นักการศึกษาในประเทศต่าง ๆ ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมากจึงได้ร่วมกับจัดให้ปี ค.ศ. ๑๙๗๐ นี้เป็นปีแห่งการศึกษาสากลระหว่างชาติ (International Education Year) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพยายามนำเอาเทคโนโลยี (Technology) ต่าง ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุด เพราะเห็นได้ชัดว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาได้ เช่น ปัญหาขาดแคลนครูเนื่องจากอัตราเพิ่มอย่างรวดเร็วของนักเรียน ปัญหาที่เกิดจากความสามารที่แตกต่างกันของนักเรียนในการเรียน ในขณะที่เดียวกัน เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) จะช่วยส่งเสริมในด้านการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล ในด้านช่วยแลกเปลี่ยนทัศนะ (feed back) ระหว่างครูกับนักเรียนให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และยังช่วยทวีคูณความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมากยิ่งขึ้นด้วย

ดังที่เราทราบกันทั่วไปแล้วว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology) หมายถึงการนำเอาวิธีการ ความรู้ เครื่องมือ แนวความคิดใหม่และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา เมื่อพิจารณาเทคโนโลยี

ศาสตราจารย์ ดร. วรากร, ศาสตราจารย์ คำบรรยายวิชา Modern Technology of Education คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๑๒

ศาสตราจารย์ ดร. สมาน ชาติบ้านมณี, อาจารย์ คำบรรยายวิชา Seminar in Audio-Visual Communication คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๑๒

โลยีทางการศึกษาค้นคว้านี้จะเห็นว่าเทคโนโลยีทางการศึกษานี้ ก็คือเทคโนโลยีทางการสื่อทัศนศึกษา (audio-Visual Technology) นั่นเอง

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕^๓ ประธานาธิบดีจอห์นสัน (Johnson) แห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวในรัฐสภาเมื่อถึงวาระพิจารณาพระราชบัญญัติการประถมศึกษาและการมัธยมศึกษา (Elementary and Secondary Education Act of 1965) ของสหรัฐอเมริกา โดยรวมประโยคหนึ่งเข้าไปว่า "ในยุคของนิวเคลียร์ (Nuclear) ปัญหาต่าง ๆ ไม่สามารถจะแก้ได้ด้วยวิธีง่าย ๆ อย่างธรรมดาแล้ว ดังนั้น The three R's ในโรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนโดย The three T's" The three R's ที่กล่าวถึงนี้เป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญของการประถมศึกษา ซึ่งหมายถึงการเขียนรู้ในเลขคณิต การอ่านและการเขียน (Arithmetic, Reading และ Writing) ส่วน The three T's หมายถึง Teacher, Technique และ Thinking จึงเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของพระราชบัญญัตินี้ก็คือ ต้องใช้อุปกรณ์การสอนที่ดี ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในบทขยายบทความของพระราชบัญญัตินี้รวมทั้งวิธีการและความคิดใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน และบุคคลที่ทุกคนหวังว่าจะนำเอาสิ่งเหล่านี้ไปใช้เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพดี ก็คือครู

ในสภาพการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ยังไม่รุดหน้าถึงขั้นนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้กันมากนัก ส่วนใหญ่ยังเป็นการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ประเภทพื้นฐาน โดยเริ่มมีแนวโน้มในการนำเอาสิ่งใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้นทุกที ครูเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะนำสื่อทัศนอุปกรณ์ทั้ง สื่อทัศนอุปกรณ์ประเภทพื้นฐานและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง เพื่อเป็นการสนับสนุนให้การศึกษาของไทยได้

^๓Teacher's Encyclopedia, Englewood Cliff., N.J. Prentice-Hall, Inc. p. 757.

ก้าวหน้าทัดเทียมต่างประเทศ ครูจึงควรมีคุณสมบัติต่อการใช้ ใสศัทัศน์อุปกรณ์ดังต่อไปนี้^๔

- ๑. มีความเข้าใจในคุณลักษณะเฉพาะของ ใสศัทัศน์อุปกรณ์ที่นำมาใช้เป็นอย่างดี
- ๒. มีความสามารถในการใช้ ใสศัทัศน์อุปกรณ์นั้นร่วมกับวัสดุอื่น
- ๓. ใช้ ใสศัทัศน์อุปกรณ์นี้ให้เหมาะสมกับ ระดับอายุและสติปัญญาของนักเรียน
- ๔. พยายามจัดประสบการณ์จริงให้มากที่สุด
- ๕. นำ ใสศัทัศน์อุปกรณ์มาใช้จริง มีใจนำมาทั้งใจเดียว ๆ
- ๖. พยายามหาทางส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ ใสศัทัศน์อุปกรณ์

ให้มากที่สุด

- ๗. ใช้ ใสศัทัศน์อุปกรณ์ได้ต่อเนื่องให้มากที่สุดในช่วงเวลาอันสั้น
- ๘. ใสศัทัศน์อุปกรณ์ที่ไม่จำเป็น ไม่ควรนำมาใช้

คุณลักษณะของครู เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็โดยที่ครูต้องมีความคิดเห็นที่ถูกต้องการ นำเอา ใสศัทัศน์อุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนว่า จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์ตามที่ต้องการ ได้

การอาชีวศึกษาได้ดำเนินและวิวัฒนาการมาเป็นลำดับจนปัจจุบัน โดยมีการ ปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ได้คุณภาพมากกว่าปริมาณและเพื่อให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ จึงกล่าวได้ว่า ในการเรียนวิชาอาชีวศึกษาหรือวิชาอาชีพ นั้นย่อมมีความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงความสามารถของผู้เรียนที่จะทำให้เกิดประโยชน์ ทางเศรษฐกิจได้ การเรียนวิชาดังกล่าว ผู้สอนจำเป็นต้องพยายามหาช่องทางที่จะให้ผู้ เรียนเกิดความรู้และทักษะ "สามารถทำอะไรได้จริงตามความมุ่งหมาย โดยรวดเร็ว

^๔ Henry Charles McKown, Audio-Visual Aids to Instruction New York, McGraw-Hill 1949, pp.52-64.

ที่สุดและครึ่งอยู่ในความทรงจำได้อย่างถาวร"^๕ ในการเสริมสร้าง ความรู้และทักษะทางอาชีวศึกษาให้แก่ผู้เรียนนี้ ผู้สอนจะสร้างด้วยคำพูดแต่อย่างเดียวย่อมไม่ได้ผล เป็นธรรมดา ผู้สอนจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอนหรือที่เรียกว่า โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Aids) เข้าช่วยประกอบการสอนด้วย

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ทำงานในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา สังเกตเห็นว่า ครูส่วนมากไม่ได้นำเอาโสตทัศนูปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ทั้งที่โสตทัศนูปกรณ์นั้นมีอยู่หรือพอจัดหาได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเกิดอุปสรรคในการใช้โสตทัศนูปกรณ์นั้น หรือจากความคิดเห็นของครูที่คิดว่าการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนแล้วจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ตามต้องการได้ บังเอิญความสนใจอันนี้ตรงกับความต้องการของกรมอาชีวศึกษาในอันที่จะมุ่งส่งเสริมการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ดังจะเห็นได้จากโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาได้ตั้งแนวการปรับปรุงโรงเรียนในโครงการให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษาอย่างพอเพียงและในการอบรมหัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับโรงเรียนเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้มีหัวข้อบรรยายถึง เรื่องการนำเอาโสตทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน ความเหมาะสม ฯลฯ ดังได้กล่าวมาแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้นหลังจากที่ได้รับคำแนะนำเป็นอย่างดีจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาถึงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในสถานอาชีวศึกษาในพระนครและธนบุรี มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

^๕ สนั่น มีพะชนะทิน "ความสำคัญของอุปกรณ์การสอนในการเรียนอาชีวศึกษา" วารสารอุปกรณ์การศึกษา ปีที่ ๑ เล่มที่ ๑ มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ หน้า ๑๕.

วัตถุประสงค์ทั่วไป

- ๑. เพื่อศึกษาถึงความสนใจและความคิด เห็นของครูในสถาบันอาชีวศึกษาที่มีต่อการใช้ ไลศัทศนูปกรณแต่ละชนิด
- ๒. เพื่อศึกษาถึง วิธีการใช้ ไลศัทศนูปกรณแต่ละชนิดของ ครูในสถาบันอาชีวศึกษา
- ๓. เพื่อทราบถึง ประโยชน์ของ ไลศัทศนูปกรณที่มีต่อครูผู้ ใช้ ไลศัทศนูปกรณ นั้น ว่ามีมากน้อยเพียงไร
- ๔. เพื่อศึกษาถึง องค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการ ใช้ ไลศัทศนูปกรณของครูในสถาบันอาชีวศึกษา
- ๕. เพื่อศึกษาถึง วิธีแก้ไขข้อเสียดและส่งเสริมข้อดี ในการใช้ ไลศัทศนูปกรณ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- ๑. เพื่อรวบรวมความคิด เห็นของครู เกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญ ต่อการใช้ ไลศัทศนูปกรณ
- ๒. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ครูบางคนไม่สนใจต่อการ ใช้ ไลศัทศนูปกรณ
- ๓. เพื่อศึกษาถึง ข้อบกพร่องในการใช้ ไลศัทศนูปกรณของครู
- ๔. เพื่อหาทางแนะนำแก้ไขวิธีการใช้ ไลศัทศนูปกรณของครู เพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อ การ เรียนและการสอนยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ากับครูอาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี ซึ่งแยกออกเป็น วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกองพาณิชย์และอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกองโรงเรียนการช่าง และโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา สังกัดกอง

โรงเรียนราษฎร์

- ๒. ศึกษาเห็นว่าเฉพาะกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนและวิทยาลัย
- ๓. ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ครูอาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ในทุกแขนงวิชา
- ๔. ชนิดและการใช้โศกทัศน์ปรกติ อยู่ในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓
- ๕. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำกัดอยู่ในขอบเขตของความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้แล้วเท่านั้น

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

- การวิจัยครั้งนี้ อาจเกิดความไม่สมบูรณ์ขึ้นได้เนื่องจาก

  - ๑. ได้รับแบบสอบถามคืนไม่ครบจำนวน
  - ๒. ครูผู้สอนซึ่งเป็นตัวแทนประชากรเหล่านั้นตอบแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อ
  - ๓. คำถามบางข้ออาจสื่อความหมายได้ไม่เหมาะสมกับผู้ตอบทั่วทุกคน

คำจำกัดความ

เพื่อความกระจ่างแจ้งในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงขอให้ความหมายของคำบางคำดังนี้

- ๑. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิด ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่สนองตอบคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้ โดยไม่มีผู้วิจัยว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ในพจนานุกรมการศึกษาศาสตร์^๒ หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิด ความรู้สึก

^๒Carter V. Good, Dictionary of Education p.376.

ประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสุจน์ หรือซึ่งน่าจะนึกว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

๒. ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับและทัศนคติแสดง ออกได้ทางพฤติกรรม เป็นสองลักษณะ คือ ลักษณะพึงพอใจ สนใจ เห็นด้วยหรือนิยมชมชอบ เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิมิตาน (Positive Attitude) ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือ ไม่พึงพอใจ ไม่สนใจ เบื่อหน่าย หรือไม่เห็นด้วย ลักษณะ เช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude)

๓. ครู หมายถึง ครู อาจารย์ ที่ทำการสอนอยู่ในสถานับอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี

๔. สถานับอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนและวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาที่านอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาและรวมทั้งโรงเรียนราษฎรที่เปิดสอนวิชาชีพ สังกัดกองโรงเรียนราษฎร กรมวิสามัญศึกษากัน

๕. โสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัสดุ เครื่องมือ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรีนรู้อบบางดีที่สุด

ช่อกกลง เบื้องต้น

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้ออนุมานไว้ดังนี้คือ

๑. โสตทัศนูปกรณ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรีนการสอน และครูมีความคิดเห็นที่ค้คือการใช้โสตทัศนูปกรณ์หรือเคยได้รับความสำเร็จจากการใช้โสต-ทัศนูปกรณ์มาแล้ว

๒. ถือว่ากลุ่มตัวอย่างตอบข้อสอบถามและแสดงความคิดเห็นด้วยความจริงใจ เป็นที่เชื่อถือได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิธีดำเนินการจากวิทยานิพนธ์ คำรา การวิจัยพบว่า การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นแย้งไม่มีวิธีการใช้วัดที่เป็นมาตรฐาน และจากการขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เห็นว่าวิธีที่ใช้ในการสำรวจ ความคิดเห็นของครูอาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่กระจัดกระจายได้ที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด คือ การใช้แบบสอบถาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบสอบถามโดย ดำเนินการจัดสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนูปกรณ์และความคิด เห็นของครูที่มีต่อการใช้สื่อทัศนูปกรณ์จากคำร่าต่าง ๆ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างคำถาม

ขั้นที่ ๒ สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยความรู้ที่ได้ศึกษามา ประกอบกับคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

ขั้นที่ ๓ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครู อาจารย์ในโรงเรียนการช่างนนทบุรี ซึ่งเป็นสถาบันอาชีวศึกษาที่มีลักษณะเกี่ยวกับ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อตรวจสอบว่ามีความเข้าใจแบบสอบถามเพียงใด คำถามข้อไหนบ้างที่ยังสื่อความหมายได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

ขั้นที่ ๔ นำเอาคำตอบที่ได้จากการทดลองใช้มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง คัดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นออก ข้อใดที่ยังคลุมเครืออยู่ก็เพิ่มเติมให้สมบูรณ์ โดยอาศัย คำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

ขั้นที่ ๕ นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปส่งให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนและ วิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างประชากรตามที่ได้เลือก โดยมิหนังสือขอความร่วมมือจากกรม อาชีวศึกษาและกรมวิสามัญศึกษาแนบไปกับแบบสอบถามนั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การ คอบแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูลได้รับผลดียิ่งขึ้น และนำวันไปรับแบบสอบถาม

ต้นด้วยตนเอง

ขั้นที่ ๒ รับแบบสอบถามคืนกลับมาจัดทำข้อมูล แปลงค่าเป็นตัวเลขแจกแจงเป็นตาราง เพื่อใช้ในการวิจัย วิธีสถิติคิด เป็นเปอร์เซ็นต์และหาค่าเฉลี่ย

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้าง ขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามสร้างคำถามที่สั้น ชัดเจน เข้าใจง่ายและตอบง่ายโดยเป็นแบบคำถามปิด (Close-end) ให้ผู้ตอบเพียงแต่ชี้เครื่องหมายเท่านั้น ในกรณีที่ต้องเขียนคำตอบหรือข้อความก็มีเพียงเล็กน้อยและมีช่องว่างไว้ให้ผู้ตอบเขียนได้อย่างพอเพียง และไม่มีคำถามใดที่มีข้อความ เป็นแนวทางให้ผู้ตอบคลอบตามได้ เลย

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งได้เป็น ๗ ส่วนคือ

- ส่วนที่ ๑ รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ ๒ ความสนใจที่มีต่อไฮดรอกซิดีน
- ส่วนที่ ๓ ความคิดเห็นในการนำไฮดรอกซิดีนมาใช้และวิธีการใช้
- ส่วนที่ ๔ การใช้ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- ส่วนที่ ๕ สาเหตุที่ใช้และไม่ใช้ไฮดรอกซิดีน
- ส่วนที่ ๖ ผลดีและผลเสียที่ได้จากการใช้ไฮดรอกซิดีน
- ส่วนที่ ๗ ข้อคิดเห็นในการปรับปรุง

นอกจากการออกแบบสอบถามถึงกลางข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาต้น-กวางผลของการวิจัยที่มีผู้ทำมาแล้วทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลจากการวิจัยของตนเองด้วย

คุณค่าของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ทราบความคิดเห็นในการใช้ไฮดรอกซิดีนของครูและ

มีประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงการเรียงการสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์เข้าช่วย ดังต่อไปนี้

๑. ทำให้ทราบทัศนคติของครูในสถาบันอาชีวศึกษาที่มีต่อการใช้สื่อทัศนูปกรณ์แต่ละชนิดทั้งในทางนิมิต (Positive) และนิเสธ (Negative)
๒. ได้ทราบว่าครูในสถาบันอาชีวศึกษาใช้สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยในการสอนของตนมากน้อยเพียงไร
๓. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ของครูในสถาบันอาชีวศึกษา
๔. เป็นแนวทางกระตุ้นเตือนให้ผู้บริหารได้ส่งเสริมปรับปรุงและจัดหาสื่อทัศนูปกรณ์ให้เหมาะสมกับสถาบันอาชีวศึกษาแต่ละระดับ
๕. เป็นข้อเสนอแนะให้ครูได้ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น